Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Federatie Instandhouding Monumenten
T.a.v. de heer Vos en de heer Loeff
Nieuwezijds Kolk 28
1012 PV AMSTERDAM

IPC 3200

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

**Onze referentie**
525381

**Uw brief van**
24 januari 2013

**Uw referentie**

Datum 18 juli 2013
Betreft Subsidieregeling instandhouding monumenten

Geachte heer Vos, geachte heer Loeff,

Begin dit jaar heeft u de Tweede Kamer een brief gestuurd over de Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim). De vaste Kamercommissie voor OCW heeft mij verzocht de brief te beantwoorden en mijn antwoord in afschrift naar de Tweede Kamer te sturen. In deze brief zal ik ingaan op de punten die u in uw brief aansnijdt:

- De mate van betrokkenheid van het veld bij het opstellen van de regeling en evaluatie van het proces van totstandkoming
- De landschaps- en natuurmonumenten
- Beoordeling van de werking van de Sim.

*Betrokkenheid van het veld bij het opstellen van de regeling en evaluatie van het proces van totstandkoming*
De voorbereiding van het Brim 2013 inclusief de ministeriële regeling Sim is al begonnen in 2011. In dat jaar zijn twee evaluaties van het Brim uitgevoerd door het onderzoeksbureau Arcadis in samenwerking met Hylkema Consultants. In de begeleidingscommissie van beide evaluaties was het veld steeds vertegenwoordigd, met ook een vertegenwoordiger van de FIM. In de zomer van 2011 is het veld breed uitgenodigd voor een presentatie van de resultaten van het eerste deel van de evaluatie, waarbij ook allerlei input over de regelgeving kon worden gegeven. In de zomer van 2011 hebben enkele bijeenkomsten met het veld in den brede plaatsgevonden waarbij gesproken werd over de diverse subsidieregelingen en de mogelijke aanpassingen daarvan. Ook in 2012 zijn, in aanloop naar de voltooiing van de regeling, enkele overleggen geweest met vertegenwoordigers uit het veld. Het proces was zo ingericht dat de partijen uit het veld input konden leveren bij de beleidsvorming. Aan de hand van die input zijn beleidskeuzes gemaakt die hun neerslag hebben gekregen in de regelgeving. Naar mijn oordeel is het veld voldoende betrokken geweest bij het opstellen van het beleid dat tot de Sim heeft geleid. Een evaluatie van het proces van totstandkoming acht ik daarom niet zinvol.

*De landschaps- en natuurmonumenten*

**Onze referentie**
525381

In uw brief stelt u dat de regeling ten koste gaat van een aantal erfgoedorganisaties en erfgoedtypen, zoals landschaps- en natuurmonumenten. Dat bevreemdt mij. Voor groene rijksmonumenten is in de Sim een apart budget gereserveerd, dat zelfs hoger is dan de bedragen die de groene monumenten in de voorgaande jaren ontvingen. Omdat groene monumenten relatief nieuw zijn in de Sim, ligt het in de rede dat bij een volgende evaluatie wordt bezien hoe de Sim uitwerkt voor deze categorie van monumenten.

Wel is het in de huidige Sim voor natuurorganisaties lastig zo niet onmogelijk om de status van Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud (POM) te krijgen. Deze status brengt een paar voordelen met zich mee, zoals administratieve voordelen en voorrang op het budget in geval van overvraag. Ik ontving hierover ook een brief van de natuurorganisaties, die met name wezen op de stijging van administratieve lasten waar zij mee te maken krijgen als gevolg van de Sim. De afgelopen maanden heeft OCW samen met EZ gesprekken gevoerd met de natuurorganisaties om gezamenlijk een oplossing voor dit probleem te vinden. Ik ben verheugd u te kunnen meedelen dat er een oplossing is gevonden.

Ik ben van plan de Sim op de volgende wijze aan te passen:

- Het criterium 'hoofdactiviteit monumentenzorg' vervalt voor de POM's.
- Als een organisatie voldoet aan alle overige criteria van de POM-regeling (minimaal 20 rijksmonumenten in bezit, privaatrechtelijke rechtspersoon of kerkgenootschap, statutaire doelstelling tot instandhouding van monumenten, kwaliteit bij de uitvoering van de werkzaamheden geborgd, structurele professionele omgang met monumenten, financieel stabiel, helft van bezit in goede staat – zie de Sim) dan kan zij POM worden. Dat betekent dat ook natuurorganisaties POM kunnen worden (met uitzondering van Staatsbosbeheer, omdat deze een publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid heeft). Echter, de POM's die aan deze criteria voldoen krijgen geen subsidie voor hun woonhuizen.
- Alleen als een POM, bovenop de genoemde criteria, ook nog als hoofdactiviteit monumentenzorg heeft (40% monumentenactiviteiten of meer), dan kan ze wel subsidie voor woonhuizen krijgen. Als een organisatie als hoofdactiviteit monumentenzorg heeft, dan betekent dat dat zij over de gehele linie meerkosten heeft die met de instandhouding van rijksmonumenten gemoeid zijn. Daarom kan zij voor haar hele bezit, dus ook de woonhuizen, instandhoudingssubsidie aanvragen. Voor alle andere aanvragers geldt dat er alleen subsidie mag worden aangevraagd voor de niet-woonhuizen. Deze eigenaren kunnen wel een laagrentende lening aanvragen voor hun woonhuis (of, in het geval het particuliere eigenaren zijn: fiscale aftrek vragen).
- Voor alle eigenaren die meer dan 20 beschermde monumenten in bezit hebben, maar niet aan de overige criteria van de POM-regeling voldoen (bijvoorbeeld als zij niet professioneel genoeg zijn of een publiekrechtelijke rechtspersoon zijn) gaat gelden dat zij een gebundelde aanvraag mogen indienen. Dat is een administratieve lastenverlichting ten opzichte van het indienen van losse aanvragen. De daadwerkelijk administratieve lastenverlichting kan oplopen tot circa 40% ten opzichte

van het indienen van losse aanvragen. Voor bijvoorbeeld Staatsbosbeheer geldt dat het geen POM kan worden (wegens zijn publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid) maar het mag wel gebundeld indienen, wat de administratieve lasten aanzienlijk omlaag zal brengen.

*Beoordeling van de Sim*
Naar mijn oordeel is het nu te vroeg om een oordeel te kunnen vellen over de werking van de Sim. Juist vanuit het veld werd OCW gevraagd om niet elk jaar opnieuw de regeling te beoordelen en aan te passen; men heeft behoefte aan rust en een robuuste regeling. De Sim moet eerst een aantal jaren werkzaam zijn, zodat over meerdere jaren kan worden bekeken hoe de regeling precies uitpakt. Pas na een aantal jaar – bij voorkeur na de eerste zesjarencyclus - worden patronen zichtbaar, en pas dan is een evaluatie zinvol. Behoudens de aanpassing om de natuurorganisaties tegemoet te komen, ben ik niet van plan om op korte termijn de Sim te evalueren of aan te passen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker